

Inhoud

VOORWOORD	11
I EINDIGHEID	19
1 ZIN EN ONZIN VAN LEVEN EN DOOD	21
1 Eindigheid voorwaarde van het goede leven	21
2 Het “ideale” leven	23
3 Afbraak van het menselijke	25
4 De verleidbaarheid tot de vlucht uit het eindige	27
5 De last van het leven oorzaak van de vlucht	28
6 Contingentie	29
7 Eindige voltooiingen	30
8 Bijlage 1. Esthetisch instanteneïsme	33
9 Bijlage 2. De Grieken en de crypto-onsterfelijkheid	35
2 SOLIDAIRE VERHOUDINGEN EN MENSELIJKE EINDIGHEID	39
1 Thema	39
2 Het in-de-wereld-zijn	40
3 De mens een open perspectief	41
4 De wereld is er ‘voor mij’	43
5 De eindigheid in onze gerichtheid op het externe	43
6 De andere in mijn wereld	44
7 Er heerst hier (eventueel) wederkerigheid	45
8 Constitutieve spanning	46
9 Het engagement individueel en historisch bepaald	47
10 Narcisme	48
11 Liefde	49
12 Feitelijke eindigheid	51
13 Eigenbelang of onbaatzuchtigheid?	53
14 Eindigheid is de essentie	54
3 HOE ONMOGELIJK IS DE LIEFDE?	55

4	PASCALIAANSE RUSTELOOSHEID	63
1	Pascal, de ondraaglijkheid van het sterfelijke bestaan . . .	64
2	Verlangen	66
3	Een doel-middelverdraaiing die er geen wil zijn?	68
4	Slotbeschouwing	72
5	OVER DE LIEFDE. Of hoe Luc Ferry een tweede humanisme ziet aanbreken	75
1	De liefde een nieuw beginsel van zingeving	76
2	Historische plaatsing	77
3	Eros, filia, agapè	81
4	Sacralisering	83
5	Sacraliteit en zingeving	87
6	Het eerste humanisme onder de loep genomen	89
7	Deconstructie en anti-humanisme	92
8	Opvoeding en onderwijs	93
9	Besluit	98
6	LUDWIG FEUERBACH OVER RELIGIE EN MENSELIJKE EINDIGHEID	103
1	Inleiding	103
2	Het verband tussen <i>Das Wesen der Religion</i> en <i>Das Wesen des Christentums</i>	104
3	Onze afhankelijkheid van de natuur	104
4	De natuur vermenselijkt	106
5	Het offer	107
6	De wens het wezen van de religie	110
7	De mens wenst zich het hoogste, het beste	112
8	De christelijke onsterfelijkheid	113
9	Religiositeit in een enge en in een ruime zin	114
10	Besluit	116
7	OP ZOEK NAAR DE OORSPRONG VAN DE RELIGIE: DE JAGERS/VERZAMELAARS	119
1	GEVEN EN NEMEN	119
1.1	Inleidend	119
1.2	De gift	123
1.3	De relatie tussen de gift en de geesten, goden, voorouders kritisch bekeken.	126
2	DE SIBERISCHE JAGERS/VERZAMELAARS	129
2.1	De jacht op de ziel volgens Roberte Hamayon	129
2.2	Eten en gegeten worden	130
2.3	Het begrip voorraad	133
2.4	De sjamaan	134
2.5	Een confrontatie	136

2.6	Van jacht naar veeteelt	141
2.7	Een rituele behandeling van levende wezens	146
2.8	Besluit. ... Op weg naar	148
3	De jagers/verzamelaars in de wereld	151
3.1	Inleidend	151
3.2	De Achuar	152
3.3	De Campas	157
3.4	De Tukano	158
3.5	De Makuna	163
3.6	De Inuits	164
4	Addendum 1. Geesten en/of zielen	166
5	Addendum 2. Het postmodernisme van Philippe Descola	168
8	VRAGEN, GEVEN, KRIJGEN, TERUGGEVEN	175
1	Extensions du domaine du don	175
2	Zorg	178
3	Donation, adonnement	180
4	Universeel, niet omvattend, maar vatbaar voor uitbreiding	182
5	Retractio	186
6	Coda	189
9	MENS EN DIER	191
1	Thematiek	191
2	Open perspectief	192
3	Zijn dieren ethische wezens?	194
4	De mens is het enige dier dat weet dat het moet sterven	203
5	Tijdsbesef en levensloop	205
6	Bezinning	209
II	BOEHMIANA	217
1	RUDOLF BOEHM OVER ZUIVER THEORETISCH WETEN EN DIALECTIEK	219
1	Theoria en dialectiek	219
2	Aristoteles	220
3	Noodzakelijke mogelijkheidsvoorwaarden	223
4	Descartes	224
5	God als waarborg	226
6	Oorzaken versus voorwaarden	228
7	Spinoza	230
8	Hegel	232
9	Wetenschap	234

2	GODGELIJKHEID, ONSTERFELIJKHEID EN/OF VRIJHEID. OMTRENT BOEHMS DUIDING VAN ARISTOTELES EN PLATO	235
1	Godgelijkheid, vrijheid, onsterfelijkheid.	236
2	Aristoteles in de Kritiek der grondslagen van onze tijd . .	237
3	Plato in de Phaido.	239
4	Besluitend	243
3	DE KAPITALISTISCHE ECONOMIE, EEN NEFASTE DOEL-MIDDELVERDRAAIING	245
1	Aanbodeconomie	246
2	De doel-middelverdraaiing in de kapitalistische economie nader verklaard	250
3	Post-scriptum	254
4	GROEI OF GEEN GROEI – of, wat met de groei? Jason Hickel contra Maarten Boudry (en anderen)	257
1	Maarten Boudry en de fanatici van de groei	257
2	Zal technologie ons redden?	260
3	Ontgroeien zonder verlies van welzijn	264
4	Kort besluit	269
5	HET DETERMINISME ONDERUIT GEHAALD	271
1	Inleiding	271
2	Universeel determinisme	276
3	Natuurwetten en aanvangsvoorwaarden	277
4	Verloopwetten (of successiewetten) versus toestandswetten (coëxistentiewetten)	278
5	De valwet	279
6	Overlappingsen	282
7	De totaliteit van de wereld als antecedenten	284
8	Causaliteitsprincipe	285
9	Gebiedspecifiek determinisme	287
10	Geen natuurwetten – en toch geen chaos	289
11	Kettingen van oorzaken	292
12	Besluit	297
6	OORZAKEN EN VOORWAARDEN/GEVOLGEN. Over Rudolf Boehms “stelling van het grondverschil”	299
1	Dialectiek en determinisme	299
2	Indeterminisme	301
3	Voorwaarden/gevolgen	303
4	Conditionele natuurwetten	306
5	De causaliteit in de tijd	308
6	Besluit	310
	BIBLIOGRAFIE	313